

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Кафедра публічного управління, менеджменту та маркетингу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор ІНІЕУ

Галаган Р.А.

“15” 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Євроінтеграція, міжнародне публічне управління та безпека

Ступінь вищої освіти

МАГІСТР

Інститут	Галузь знань	Спеціальність	Спеціалізація
ІНІЕУ	28 Управління та адміністрування	281 Публічне управління та адміністрування	

Робоча програма навчальної дисципліни **ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ, МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ
УПРАВЛІННЯ ТА БЕЗПЕКА**

для студентів спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування

Розробники: _____ Бучнев М.М. – к.е.н., доцент кафедри

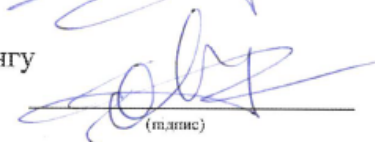
Робоча програма затверджена на засіданні
кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу
Протокол № 2 від "8" 10 2019 р.

Завідувач кафедри
публічного управління, менеджменту та маркетингу:

(підпис)

(Овчаренко С.І.)
(прізвище та ініціали)

Завідувач кафедри
публічного управління, менеджменту та маркетингу
(для якого викладається дисципліна)
« 8 » 10 2019 року

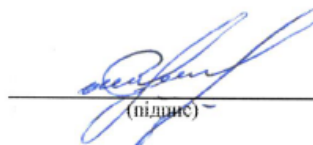

(підпис)

(Овчаренко С.І.)
(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною радою ННІЕУ

Протокол № 2 від "15" 24.06.2019 2019 року

Голова методичної комісії

(підпис)

(Клюс Ю.І.)
(прізвище та ініціали)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1 Профіль дисципліни

Метою викладання дисципліни є здатність виявляти та досліджувати проблеми політики європейської інтеграції України та забезпечення міжнародної та національної безпеки для вирішення завдань публічного управління та адміністрування у сферах євроінтеграції та національної безпеки, формування у студентів загальнотеоретичного та практичного рівня стосовно засад функціонування правової системи Європейського Союзу з огляду та вивчення досвіду їх практичного застосування в європейських державах у сфері створенні єдиного ринку, правового і соціального орієнтованого суспільства.

Метою лекційних занять за дисципліною є здобуття теоретичних знань щодо європейської інтеграції України та забезпечення міжнародної та національної безпеки для вирішення завдань публічного управління та адміністрування, практична підготовка студентів та формування професійних компетенцій, розкриття загальних та специфічних особливостей даної дисципліни, її структури, окремих методів наукового пізнання; конкретизація зв'язку фундаментальних об'єктів з конкретною навчальною дисципліною, демонстрація системних відносин, надання цілісної уяви про предмет; деталізація і по елементне вивчення й засвоєння відповідних дисципліни понять, теорій; формування у студентів системи знань на основі усвідомлення загальних закономірностей, загальних принципів, поступового переходу від окремих до більш широких узагальнень; диференціювання знань, що дозволяє із великої кількості одержаних знань виділяти тільки ті, на які падає основне змістовне і логічне навантаження та які є опорою для встановлення зв'язків між основними поняттями теми, курсу, предмету.

Метою самостійної роботи за дисципліною є опанування студентами навчального курсу, вивчення основних особливостей виникнення, розвитку і трансформації євроатлантичної інтеграції, проблем і тенденцій її розвитку, сучасної співпраці України з країнами Європейського Союзу та НАТО і перспектив її вступу до цих організацій, а також засвоєння студентом навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача;

- переорієнтація із лекційно-інформативної на індивідуально-диференційовану, особистісно-орієнтовану форму та на організацію самоосвіти студента;
- поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці
- надання відомостей про застосування різних концепцій стратегії для цілей управління у публічній сфері;
- ознайомлення з різноманітними методами стратегічного управління;
- формування навичок із зрозумілого і недвозначного донесення власних висновків, знань та пояснень щодо прийняття необхідних управлінських рішень у публічній сфері, забезпечення ефективної взаємодії (комунікації) між різними групами суб'єктів публічного управління.

Завдання дисципліни – формування у студентів системи знань про Європейський Союз як інституційну структуру, основи його політики, інституційний устрій та право; процес європейської інтеграції: чинники та етапи розвитку; діяльність органів та інститутів ЄС (Європейський Парламент, Рада ЄС, Європейська Комісія); економічну та політичну характеристику країн - членів Європейського Союзу; види політичної діяльності ЄС; особливості зовнішньої політики ЄС; місце ЄС у світі; співпрацю ЄС з міжнародними організаціями та об'єднаннями: особливості євроінтеграції України. Знання і навички, отримані на отримані на теоретичному та практичному рівні при вивченні дисципліни будуть розвинуті на теоретичному та практичному рівні при проходженні дисциплін:

Державне регулювання економіки та планування розвитку територій;

Управління трудовими ресурсами регіону;

Електронне врядування, інформаційні технології, ресурси та сервіси у публічному управлінні.

Знання і навички, отримані при вивченні дисципліни, будуть використовуватись у професійному контексті на загальнодержавному, регіональному та рівні органів місцевого самоврядування.

1.2 Компетентності і результати навчання

За результатами опанування навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти набувають професійні компетентності, перелік яких наведено в таблиці 1.1 в стовпці «Компетентності». Щоб набути кожну з перерахованих компетентностей, здобувачі вищої освіти повинні продемонструвати знання, уміння, комунікативні здібності, а також здатність самостійно і відповідально здійснювати дії в контексті професії. Ці складові відповідають дескрипторам з Національної рамки кваліфікацій і надаються для кожної компетентності в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Відповідність компетентностей/результатів навчання дескрипторам Національної рамки кваліфікацій

Компетентності	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
<p>1. Визначати глобальні проблеми економічного розвитку світових господарських зв'язків, інтеграції України у систему міжнародного поділу праці.</p> <p>2. Розпізнавати та використовувати різні види владних відносин, специфіку політичної влади, розуміти її сутність, структуру, функції. Орієнтуватися у міжнародному політичному житті, геополітичній ситуації, розуміти місце та статус України в сучасному світі.</p> <p>3. Впроваджувати енерго- та ресурсощадливі практики.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - мати поглиблені системні знання про механізми, методи та інструменти публічної політики та глобального врядування; - розуміти сутність, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки між національними та глобальними явищами і процесами, розуміти необхідність врахування цих зв'язків при розробці та реалізації заходів публічного управління та адміністрування у сфері забезпечення безпеки. - знати і розуміти основні засади розвитку інтеграційних процесів на території Європи та роль України в них; - мати системні знання про зовнішні та внутрішні чинники, які впливають на впровадження політики європейської інтеграції України; - знати цілі, завдання та механізми інтеграції третіх країн з ЄС; - критично осмислювати проблемні питання розвитку 	<ul style="list-style-type: none"> - використовувати основні методи прогнозування для формування гіпотез і припущень про майбутні тенденції розвитку глобалізованого світу; - критичне осмислення проблемних питань розвитку глобалізованого світу та публічного управління процесами та відносинами у сфері міжнародної безпеки, як базової передумови підготовки у процесі публічного управління та адміністрування у сфері забезпечення безпеки пропозицій, адекватних ситуації. - здійснювати моніторинг та оцінку виконання завдань європейської політики інтеграції, зокрема втілення положень угоди про асоціацію; - вміти визначати мотиви та стратегічні завдання держави щодо розвитку відносин з ЄС. - ідентифікувати мотиви та інтереси суб'єктів міжнародних відносин та аргументовано відстоювати позицію України. - аналізувати розвиток процесів у сферах міжнародної та європейсь- 	<ul style="list-style-type: none"> - застосовування механізмів регулювання розвитку різних сфер та сектору безпеки і оборони держави в умовах глобалізації; - зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, знань та пояснень щодо прийняття необхідних державно-управлінських рішень у сфері забезпечення безпеки мікросоціальних систем, забезпечення ефективної взаємодії (комунікації) між різними групами суб'єктів міжнародної, регіональної та національної безпеки. - зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, знань та пояснень щодо прийняття необхідних державно-управлінських рішень у сфері європейської інтеграції, забезпечення ефективної взаємодії (комунікації) між різними групами інтересів міжнародного, регіонального, державного та наднаціонального рівнів; - системне врахування умов зовнішнього та внутрішнього середовища формуван- 	<ul style="list-style-type: none"> - прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах глобальних трансформацій, що потребує застосування нових підходів та прогнозування наслідків реалізації заходів публічного управління та адміністрування у сфері європейської інтеграції України та забезпечення міжнародної та національної безпеки

Компетентності	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
	<p>європейської інтеграції, визначати майбутні тенденції розвитку зовнішньої політики України, в тому числі європейської інтеграції.</p> <ul style="list-style-type: none"> - розуміти процеси, що відбуваються у сферах міжнародної та європейської безпеки в контексті глобальних трансформацій; - мати поглиблені системні знання про основні кризові явища та ситуації у сферах міжнародної та європейської безпеки, що є підставами для міжнародного та державного втручання з метою врегулювання ситуації; - розуміти сутність та наслідки ситуацій неспроможності міжнародного публічного управління щодо забезпечення міжнародної стабільності та безпеки, що розглядаються як обмеження для результативного забезпечення національної безпеки України в умовах глобалізації та євроінтеграційних процесів - мати поглиблені системні знання про інституційні засади державної політики національної безпеки, про чинники які визначають її особливості, а також про принципи, предмет, суб'єкти та завдання удосконалення цивільного контролю за сектором безпеки; - знати підходи, технології методи, способи реагування на загрози націона- 	<p>кої безпеки, ідентифікувати проблеми та обґрунтовувати необхідність їх вирішення, добирати для цього необхідну та релевантну кількісну і якісну інформацію, робити обґрунтовані та неупереджені висновки на основі аналізу даних;</p> <ul style="list-style-type: none"> - уміння ідентифікувати мотиви та інтереси суб'єктів міжнародних відносин у процесі формування та впровадження заходів публічного управління та адміністрування у сфері забезпечення міжнародної та європейської безпеки; - уміння забезпечувати взаємоузгодження та збалансування інтересів конкуруючих груп суб'єктів міжнародних відносин; - уміння аргументувати результати групової роботи та досліджень громадськості - розуміти сутність процесу забезпечення національної безпеки; - уміння аналізувати розвиток процесів у сфері національної безпеки, ідентифікувати, класифікувати та розробляти ієрархії загроз національним інтересам, проблеми пов'язані з пошуком адекватної відповіді щодо реагування на вказані загрози, обґрунтовувати заходи щодо їх вирішення, добирати для цього необхідну та релевантну кількісну і якісну інформацію, робити обґрунтовані та неупереджені висновки на основі аналізу даних; - розуміти цілі, інструменти та методи публічного управління та адміністрування при стратегічному управ- 	<p>ня та реалізації національних інтересів при обґрунтуванні вибору інструментів (засобів) публічної політики у сфері європейської інтеграції.</p> <ul style="list-style-type: none"> - системне врахування умов зовнішнього та внутрішнього середовища формування та реалізації національних інтересів при обґрунтуванні вибору інструментів (засобів) публічної політики у сфері безпеки; - застосовування інструментів (методів) публічного управління та адміністрування у сфері міжнародної та європейської безпеки, виявлення, прогнозування та оцінювання ризиків та загроз міжнародній та європейській безпеці, обґрунтування заходів для мінімізації їх негативного впливу на стратегічну регіональну стабільність та національну безпеку; - представлення результатів групової роботи щодо аналізу ризиків та загроз міжнародній та європейській безпеці, а також заходів щодо їх мінімізації громадськості - застосовування інструментів та методів публічного управління та адміністрування процесами забезпечення національної безпеки, виявлення та оцінювання ризиків та загроз національній безпеці, розроблення заходів для мінімізації їх негативного впливу на стабільність суспільно-політичної та економічної систем, формування системи моніторингу результа- 	

Компетентності	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
	<p>льній безпеці, а також методологічні засади конструювання технологій державного реагування на вказані загрози</p> <p>- знати цілі, завдання, критерії, суб'єкти об'єкти та складові стратегічного управління у сфері національної безпеки, а також структуру, зміст, технологію розробки та про місце паспортів загроз національній безпеці у системі вказаного управління.</p>	<p>лінні у сфері національної безпеки;</p> <p>- готувати обґрунтовані пропозиції в проекти управлінських рішень, які мають за мету адекватну відповідь на загрози національним інтересам, зокрема, при розробці пропозицій до паспортів загроз та Стратегії національної безпеки.</p>	<p>тивності та ефективності виконання відповідних управлінських рішень, здійснення необхідних корекцій державної політики національної безпеки за результатами контролю їх реалізації;</p> <p>- використання форм та методів врахування пріоритетів державної політики у процесі забезпечення національної безпеки;</p> <p>- творче застосування основних положень нормативно-правових актів, що регламентують діяльність суб'єктів публічного управління у сфері національної безпеки;</p> <p>- залучення представників громадянського суспільства до роботи щодо аналізу ризиків та загроз національній безпеці, а також заходів щодо їх мінімізації та представлення громадськості результатів вказаної роботи.</p>	

Перераховані компетентності є складовими інтегрованої професійної компетентності: "здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та професійної практики, характеризується невизначеністю умов і вимог", що зв'язана з дисципліною "Євроінтеграція, міжнародне публічне управління та безпека" в освітній програмі за спеціальністю 281 "Публічне управління та адміністрування".

Продемонстровані здобувачами вищої освіти знання, уміння, комунікативні здібності, самостійність і відповідальність в прийнятті рішень складаються в інтегрований програмний результат навчання: "здійснювати ефективне публічне управління та управляти процесами формування та реалізації публічної політики на міжнародному, національному, регіональному та місцевому рівнях, дотримуючись вимог чинного законодавства та враховуючи національні інтереси", що зв'язаний з дисципліною "Євроінтеграція, міжнародне публічне управління та безпека" в освітній програмі за спеціальністю 281 "Публічне управління та адміністрування".

1.3 Навчальна робота за дисципліною

Тип дисципліни: **обов'язкова.**

Форми та методи навчання: **лекції, практичні заняття, самостійна робота**

Семестри: **3.**

Обсяг дисципліни: **загальна кількість годин - 90; кількість кредитів ECTS – 3.**

Денна форма навчання:

- 3 семестр: лекції – 14 год., практичні – 7 год., самостійна робота студентів – 69 год.; кількість кредитів ECTS – 3.0, вид контролю – іспит.

Заочна форма навчання:

- 3 семестр: лекції – 4 год., практичні – 4 год., самостійна робота студентів – 82 год.; кількість кредитів ECTS – 3.0, вид контролю – контрольна робота, іспит.

Мова навчання: українська.

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу, які безпосередньо проводять заняття, або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою: maxmih198404i@gmail.com.

2.ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

2.1 Тематичний план 3 семестру:

Тема 1. Глобальні процеси та проблеми сучасності.

Цілісність сучасного світу та його різноманіття. Школи глобалістики: Римського клубу; Інституту всесвітніх спостережень (США), універсального еволюціонізму, Д. Гвішиані та ін. Головна мета, об'єкт, предмет та категорії глобалістики: глобальний розвиток, глобальна система, глобальне суспільство, інтеграція, коеволуція, локалізація, інтернаціоналізація, регіоналізація, суверенітет, модернізація, традиціоналізм та ін.. Прикладні аспекти глобалістики. Глобальні процеси природного характеру. Вплив глобалізації на культуру сучасного світу (глобальна, масова маргінальна, космополітична, транснаціональна. Чинники формування глобального «інформаційного суспільства». Складові інформаційної глобалізації. Інформаційна глобальна політика. Потенціал держави як суб'єкта глобальної інформаційної конкуренції.

Тема 2. Глобалізація та публічна політика.

Сутність цивілізаційної парадигми та її основні положення. Співвідношення «цивілізація», «суспільство» та «культура». Типологічні моделі цивілізації та її різновиди. Підходи до класифікації цивілізацій. Принципи формування глобальної цивілізації: цілісності світу, системного характеру економічних та соціокультурних відносин країн, зумовленості локальних та глобальних процесів суспільного розвитку. Характерні риси та проблеми сучасного етапу розвитку цивілізації.

Тема 3. Еволюція ідеї європейської Єдності .

Інтеграційні процеси в Європі. Розвиток ідеї Єдиної Європи та місце в ній України. Сутність ЄС як інтеграційного об'єднання особливого типу. Субсидіарність, солідарність і комунітарне право як інструменти розвитку інтеграційних процесів, гармонізації управлінських систем країн ЄС. Становлення та особливості розвитку відносин України з ЄС. Стратегічне планування політики європейської інтеграції.

Тема 4. Трансформація систем забезпечення міжнародної та європейської безпеки.

Підходи щодо дослідження безпеки міжнародних відносин: неореалізм, глобалізм, регіоналізм і конструктивізм. Передумови та доцільність зміни парадигми міжнародних відносин. Переваги використання нормативно-правових інструментів при вирішенні проблем світового співтовариства та труднощі щодо їх запровадження. Предметне поле досліджень глобальної та міжнародної безпеки. Глобальні виклики міжнародній та національній безпеці: конфлікт цінностей; загострення боротьби за ресурси.

Тема 5. Об'єднана Європа у XXI столітті.

Сутність та закономірності економічних та політичних інтеграційних процесів. Етапи (форми) економічної інтеграції (створення зони вільної торгівлі; митний союз; розширення свободи економічних процесів; економічний і валютний союз). Специфіка та етапи політичної інтеграції. Чинники, які гальмують інтеграційні процеси. Генезис та розвиток системи європейської безпеки.

Тема 6. Інституційні засади політики національної безпеки.

Концептуальні підходи щодо забезпечення національної безпеки. Правові основи та принципи політики національної безпеки (політики НБ). Суб'єкти політики НБ, їх завдання та повноваження Чинники, які визначають особливості політики НБ та її основні завдання. Воєнна політики, її мета та функції. Вплив інститутів громадянського суспільства на політику НБ. Завдання інститутів громадянського суспільства щодо контролю за політикою НБ. Міжнародний досвід щодо контролю за політикою НБ інститутами громадянського суспільства.

Тема 7 Основи стратегічного управління у сфері національної безпеки

Цілі, завдання та критерії стратегічного управління у сфері національної безпеки (стратегічного управління НБ). Суб'єкти стратегічного управління НБ. Об'єкти стратегічного управління НБ. Політичне, адміністративне та військове стратегічне управління НБ. Ситуаційне та системне стратегічне управління об'єктами національної безпеки. Місце та роль концепцій, доктрин та стратегій при стратегічному управлінні НБ.

3. ЗМІСТ АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

3.1 Зміст аудиторних занять 3 семестру денної форми навчання

Навч. тиждень	Назва змістових модулів, теми та короткий зміст навчальних занять	Обсяг (академ. год.), контрольні заходи	Демонстраційні матеріали і ТЗН,	Література для самостійної роботи
1	Лекція 1. Тема: Глобальні процеси та проблеми сучасності.	2	Презентація POWERPOINT	1,2,3,4,12,18
1	Практичне заняття 1. 1.Цілісність сучасного світу та його різноманіття. 2.Головна мета, об'єкт, предмет та категорії глобалістики: глобальний розвиток, глобальна система, глобальне суспільство, інтеграція, коєволюція, локалізація, інтернаціоналізація, регіоналізація, суверенітет, модернізація, традиціоналізм та ін. 3. Прикладні аспекти глобалістики. Глобальні процеси природного характеру. 4. Вплив глобалізації на культуру сучасного світу (глобальна, масова маргінальна, космополітична, транснаціональна, принципи формування глобальної культурної цілісності. 5. Глобалізація інформаційних процесів. Чинники формування глобального «інформаційного суспільства». 6.Складові інформаційної глобалізації. 7.Інформаційна глобальна політика. 8.Потенціал держави як суб'єкта глобальної інформаційної конкуренції. 9.Геополітичний та геоекономічний вимір процесів глобалізації: проблеми взаємовідносин "Північ–Південь" та "Захід–Схід", можливі шляхи оптимізації світового розвитку по осі Північ-Південь, економічна десуверенізація держави.	1	Роздатковий матеріал	1,2,3,4,12,17,18,26
3	Лекція 2. Тема: Глобалізація та публічна політика.	2	Презентація POWERPOINT	1,4,5,11,12,13,14,27

Навч. тиждень	Назва змістових модулів, теми та короткий зміст навчальних занять	Обсяг (академ. год.), контрольні заходи	Демонстраційні матеріали і ТЗН,	Література для самостійної роботи
3	<p>Практичне заняття 2.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність цивілізаційної парадигми та її основні положення. 2. Співвідношення «цивілізація», «суспільство» та «культура». 3. Типологічні моделі цивілізації та її різновиди. 4. Підходи до класифікації цивілізацій 5. Принципи формування глобальної цивілізації: цілісності світу, системного характеру економічних та соціокультурних відносин країн, зумовленості локальних та глобальних процесів суспільного розвитку. 6. Характерні риси та проблеми сучасного етапу розвитку цивілізації. 7. Предумови розробки сценарію розвитку глобальної цивілізації в умовах глобальних криз. 8. Основні положення концепції «зіткнення цивілізацій» (С. Хантінгтон) та «діалогу цивілізацій» (М. Хаттамі). 9. Поняття, відмінності і переваги стратегії партнерства цивілізацій. 10. Засади стратегії глобального гуманізму. 11. Порівняльний аналіз світових цивілізацій: характеристика вертикальних цивілізацій; Захід і Схід як предмет цивілізаційного аналізу; характеристика горизонтальних цивілізацій. 12. Цивілізаційні відмінності в моделях геополітичної поведінки та забезпечення безпеки країн Заходу і Сходу. 13. Соціокультурні проблеми політичного партнерства та визначальні риси сучасного діалогу культур. Політичний простір та політичний час глобального світу. 14. Політичний консенсус у глобальному діалозі цивілізацій. 	1	Роздатковий матеріал	
5	Лекція 3. Тема: Еволюція ідеї європейської Єдності.	2	Презентація POWERPOINT	12,14,15,16,25
5	<p>Практичне заняття 3.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інтеграційні процеси в Європі. 2. Розвиток ідеї Єдиної Європи та місце в ній України. 3. Сутність ЄС як інтеграційного об'єднання особливого типу. 	1	Роздатковий матеріал	

Навч. тиждень	Назва змістових модулів, теми та короткий зміст навчальних занять	Обсяг (академ. год.), контрольні заходи	Демонстраційні матеріали і ТЗН,	Література для самостійної роботи
	<p>4. Субсидіарність, солідарність і комунітарне право як інструменти розвитку інтеграційних процесів, гармонізації управлінських систем країн ЄС.</p> <p>5. Становлення та особливості розвитку відносин України з ЄС. Стратегічне планування політики європейської інтеграції.</p>			
7	Лекція 4. Тема: Трансформація систем забезпечення міжнародної та європейської безпеки.	2	Презентація POWERPOINT	12,13,14,15,25,26
7	<p>Практичне заняття 4.</p> <p>1. Підходи щодо дослідження безпеки міжнародних відносин: неореалізм, глобалізм, регіоналізм і конструктивізм.</p> <p>2. Передумови та доцільність зміни парадигми міжнародних відносин.</p> <p>3. Переваги використання нормативно-правових інструментів при вирішенні проблем світового співтовариства та труднощі щодо їх запровадження.</p> <p>4. Предметне поле досліджень глобальної та міжнародної безпеки.</p> <p>5. Глобальні виклики міжнародній та національній безпеці: конфлікт цінностей; загострення боротьби за ресурси; маргіналізація країн; ерозія державності; поширення зброї масового ураження; міжнародний тероризм; глобалізація криміналу; неконтрольована міграція; виклики інформаційній безпеці; глобальна криза демократії та культурної ідентичності.</p> <p>6. Міжнародне протиборство та глобальний світовий порядок (геополітичні стратегії США, Франції та Німеччини (1950-1960pp.), Російської Федерації, Китаю; двополюсна та однополюсна модель геополітичних перетворень; трансформації світової політики на поліцентричній основі).</p> <p>7. Сутність та зміст основних концепцій міжнародної безпеки (колективна безпека, безпека спільноти, загальна безпека, всебічна безпека).</p> <p>8. Суб'єкти забезпечення міжнародної та європейської безпеки, їх роль, функції, структура.</p> <p>9. Особливості інтеграції у воєнно-політичній сфері.</p>	1	Роздатковий матеріал	12,13,14,15,25,26

Навч. тиждень	Назва змістових модулів, теми та короткий зміст навчальних занять	Обсяг (академ. год.), контрольні заходи	Демонстраційні матеріали і ТЗН,	Література для самостійної роботи
	10. Міжнародні, регіональні організації та військово-політичні блоки (ООН, ОБСЄ, ЄС, НАТО, ОДКБ) та їх роль у забезпеченні безпечного розвитку людства.			
9	Лекція 5. Тема: Об'єднана Європа у XXI столітті.	2	Презентація POWERPOINT	26,27,28,29,30
9	Практичне заняття 5. 1. Сутність та закономірності економічних та політичних інтеграційних процесів. 2. Етапи (форми) економічної інтеграції (створення зони вільної торгівлі; митний союз; розширення свободи економічних процесів; економічний і валютний союз). 3. Специфіка та етапи політичної інтеграції. 4. Чинники, які гальмують інтеграційні процеси. 5. Генезис та розвиток системи європейської безпеки. 6. Формування загальної зовнішньої політики та політики безпеки на європейському континенті. 7. Розвиток Європейської Політики Безпеки і Оборони. 8. Основні елементи Європейської стратегії Безпеки. Європейська інтеграція як геополітичний орієнтир розвитку України. 9. Україна в стратегічних концепціях НАТО. 10. Хартія про особливе партнерство між Україною і НАТО. 11. Перспективи участі України у формуванні Європейської Політики Безпеки і Оборони	1	Роздатковий матеріал	
11	Лекція 6. Тема: Інституційні засади політики національної безпеки.	2	Презентація POWERPOINT	26,27,29,30
11	Практичне заняття 6. 1. Концептуальні підходи щодо забезпечення національної безпеки. 2. Правові основи та принципи політики національної безпеки (політики НБ). 3. Суб'єкти політики НБ, їх завдання та повноваження Чинники, які визначають особливості політики НБ та її основні завдання. 4. Воєнна політики, її мета та функції. 5. Вплив інститутів громадянського сус-	1	Роздатковий матеріал	26,27,29,30

Навч. тиждень	Назва змістових модулів, теми та короткий зміст навчальних занять	Обсяг (академ. год.), контрольні заходи	Демонстраційні матеріали і ТЗН,	Література для самостійної роботи
	<p>пільства на політику НБ.</p> <p>6.Завдання інститутів громадянського суспільства щодо контролю за політикою НБ.</p> <p>7.Міжнародний досвід щодо контролю за політикою НБ інститутами громадянського суспільства.</p> <p>8.Функції неурядових дослідних організацій при розробці та впровадженні політики НБ.</p> <p>9.Функції, принципи, предмет та суб'єкти цивільного контролю за сектором безпеки.</p> <p>10.Завдання щодо удосконалення демократичного цивільного контролю за сектором безпеки.</p>			
13	Лекція 7. Тема: Основи стратегічного управління у сфері національної безпеки	2	Презентація POWERPOINT	19,20,21,22,23,26
13	<p>Практичне заняття 7.</p> <p>1.Цілі, завдання та критерії стратегічного управління у сфері національної безпеки (стратегічного управління НБ).</p> <p>2.Суб'єкти стратегічного управління НБ.</p> <p>3.Об'єкти стратегічного управління НБ.</p> <p>4.Політичне, адміністративне та військово-стратегічне управління НБ.</p> <p>5.Ситуаційне та системне стратегічне управління об'єктами національної безпеки.</p> <p>6.Місце та роль концепцій, доктрин та стратегій при стратегічному управлінні НБ.</p> <p>7.Паспорт загрози національній безпеці, (мета розробки, структура, зміст, місце в системі стратегічного управління НБ та роль при розробці Стратегії національної безпеки, структура (ієрархія) загроз загально-державного рівня": порушення прав і свобод людини; суспільно-політичній стабільності; соціально-економічному розвитку; міжнародній стабільності та регіональній безпеці; державній безпеці та обороноздатності; навколишньому середовищу; духовним і культурним цінностям).</p>	1	Роздатковий матеріал	
	Підсумковий контроль знань	Іспит		

4.ЗМІСТ АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

4.1 Зміст аудиторних занять 3 семестру заочної форми навчання

Навч. тиждень	Назва змістових модулів, теми та короткий зміст навчальних занять	Обсяг (академ. год.), контрольні заходи	Демонстраційні матеріали і ТЗН,	Література для самостійної роботи
1	Лекція 1. Тема: Глобальні процеси та проблеми сучасності.	2	Презентація POWERPOINT	1,4,5,11,12,13,14,27
1	Практичне заняття 1. 1.Цілісність сучасного світу та його різноманіття. 2.Головна мета, об'єкт, предмет та категорії глобалістики: глобальний розвиток, глобальна система, глобальне суспільство, інтеграція, коеволюція, локалізація, інтернаціоналізація, регіоналізація, суверенітет, модернізація, традиціоналізм та ін. 3. Прикладні аспекти глобалістики. Глобальні процеси природного характеру. 4. Вплив глобалізації на культуру сучасного світу (глобальна, масова маргінальна, космополітична, транснаціональна, принципи формування глобальної культурної цілісності. 5. Глобалізація інформаційних процесів. Чинники формування глобального «інформаційного суспільства». 6.Складові інформаційної глобалізації. 7.Інформаційна глобальна політика. 8.Потенціал держави як суб'єкта глобальної інформаційної конкуренції. 9.Геополітичний та гео економічний вимір процесів глобалізації: проблеми взаємовідносин "Північ–Південь" та "Захід–Схід", можливі шляхи оптимізації світового розвитку по осі Північ-Південь, економічна десуверенізація держави.	2	Роздатковий матеріал	1,4,5,11,12,13,14,27
1	Лекція 2. Тема: Глобалізація та публічна політика.	1	Презентація POWERPOINT	12,13,14,15,25,26
1	Практичне заняття 2. 1. Сутність цивілізаційної парадигми та її основні положення. 2. Співвідношення «цивілізація», «суспільство» та «культура». 3. Типологічні моделі цивілізації та її різновиди. 4. Підходи до класифікації цивілізацій 5. Принципи формування глобальної цивілізації: цілісності світу, системного	1	Роздатковий матеріал	12,13,14,15,25,26

Навч. тиждень	Назва змістових модулів, теми та короткий зміст навчальних занять	Обсяг (академ. год.), контрольні заходи	Демонстраційні матеріали і ТЗН,	Література для самостійної роботи
	<p>характеру економічних та соціокультурних відносин країн, зумовленості локальних та глобальних процесів суспільного розвитку.</p> <p>6. Характерні риси та проблеми сучасного етапу розвитку цивілізації.</p> <p>7. Предумови розробки сценарію розвитку глобальної цивілізації в умовах глобальних криз.</p> <p>8. Основні положення концепції «зіткнення цивілізацій» (С. Хантінгтон) та «діалогу цивілізацій» (М. Хаттамі).</p> <p>9. Поняття, відмінності і переваги стратегії партнерства цивілізацій.</p> <p>10. Засади стратегії глобального гуманізму.</p> <p>11. Порівняльний аналіз світових цивілізацій: характеристика вертикальних цивілізацій; Захід і Схід як предмет цивілізаційного аналізу; характеристика горизонтальних цивілізацій.</p> <p>12. Цивілізаційні відмінності в моделях геополітичної поведінки та забезпечення безпеки країн Заходу і Сходу.</p> <p>13. Соціокультурні проблеми політичного партнерства та визначальні риси сучасного діалогу культур. Політичний простір та політичний час глобального світу.</p> <p>14. Політичний консенсус у глобальному діалозі цивілізацій.</p>			
1	Лекція 3. Тема: Еволюція ідеї європейської Єдності.	1	Презентація POWERPOINT	26,27,29,30
1	<p>Практичне заняття 3.</p> <p>1. Інтеграційні процеси в Європі.</p> <p>2. Розвиток ідеї Єдиної Європи та місце в ній України.</p> <p>3. Сутність ЄС як інтеграційного об'єднання особливого типу.</p> <p>4. Субсидіарність, солідарність і комунітарне право як інструменти розвитку інтеграційних процесів, гармонізації управлінських систем країн ЄС.</p> <p>5. Становлення та особливості розвитку відносин України з ЄС. Стратегічне планування політики європейської інтеграції.</p>	1	Роздатковий матеріал	26,27,29,30
	Підсумковий контроль знань	Іспит		

5. РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма					Заочна форма						
	усього	у тому числі				усього	у тому числі					
		Лк	пз	лб	інд		с.р.	лк	пз	лб	інд	с.р.
3-й семестр												
Тема 1. Глобальні процеси та проблеми сучасності.	12	2	1			9	14	2	2			10
Тема 2. Глобалізація та публічна політика.	13	2	1			10	12	1	1			10
Тема 3. Еволюція ідеї європейської Єдності.	13	2	1			10	12	1	1			10
Тема 4. Трансформація систем забезпечення міжнародної та європейської безпеки.	13	2	1			10	12					12
Тема 5. Об'єднана Європа у XXI столітті.	13	2	1			10	15					15
Тема 6. Інституційні засади політики національної безпеки.	13	2	1			10	15					15
Тема 7. Основи стратегічного управління у сфері національної безпеки	13	2	1			10	10					10
Усього годин за I семестр	90	14	7			69	90	4	4			82

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

6.1 Теми практичних занять у 3 семестрі

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Форма навчання	
		Денна	Заочна
1	Глобальні процеси та проблеми сучасності.	1	2
2	Глобалізація та публічна політика.	1	1
3	Еволюція ідеї європейської Єдності.	1	1
4	Трансформація систем забезпечення міжнародної та європейської безпеки.	1	
5	Об'єднана Європа у XXI столітті.	1	
6	Інституційні засади політики національної безпеки.	1	
7	Основи стратегічного управління у сфері національної безпеки		
	Разом	7	4

7.САМОСТІЙНА РОБОТА

7.1 Самостійна робота у 3 семестрі

№ з/п	Стислий опис змісту самостійної роботи	Кількість годин	
		Форма навчання	
		денна	Заочна
1	Глобалізація інформаційних процесів. Чинники формування глобального «інформаційного суспільства». Складові інформаційної глобалізації. Інформаційна глобальна політика. Потенціал держави як суб'єкта глобальної інформаційної конкуренції. Геополітичний та гео економічний вимір процесів глобалізації: проблеми взаємовідносин "Північ–Південь" та "Захід–Схід", можливі шляхи оптимізації світового розвитку по осі Північ-Південь, економічна десоверенізація держави.	9	10
2	Поняття, відмінності і переваги стратегії партнерства цивілізацій. Засади стратегії глобального гуманізму. Порівняльний аналіз світових цивілізацій: характеристика вертикальних цивілізацій; Захід і Схід як предмет цивілізаційного аналізу; характеристика горизонтальних цивілізацій. Цивілізаційні відмінності в моделях геополітичної поведінки та забезпечення безпеки країн Заходу і Сходу. Соціокультурні проблеми політичного партнерства та визначальні риси сучасного діалогу культур Політичний простір та політичний час глобального світу. Політичний консенсус у глобальному діалозі цивілізацій.	10	10
3	Інтеграційні процеси в Європі. Розвиток ідеї Єдиної Європи та місце в ній України. Сутність ЄС як інтеграційного об'єднання особливого типу. Субсидіарність, солідарність і комунітарне право як інструменти розвитку інтеграційних процесів, гармонізації управлінських систем країн ЄС. Становлення та особливості розвитку відносин України з ЄС. Стратегічне планування політики європейської інтеграції.	10	10
4	Сутність та зміст основних концепцій міжнародної безпеки (колективна безпека, безпека спільноти, загальна безпека, всебічна безпека). Суб'єкти забезпечення міжнародної та європейської безпеки, їх роль, функції, структура. Особливості інтеграції у воєнно-політичній сфері. Міжнародні, регіональні організації та військово-політичні блоки (ООН, ОБСЄ, ЄС, НАТО, ОДКБ) та їх роль у забезпеченні безпечного розвитку людства.	10	12
5	Генезис та розвиток системи європейської безпеки. Формування загальної зовнішньої політики та політики безпеки на європейському континенті. Розвиток Європейської Політики Безпеки і Оборони. Основні елементи Європейської стратегії Безпеки. Європейська інтеграція як геополітичний орієнтир розвитку України. Україна в стратегічних концепціях НАТО. Хартія про особливе партнерство між Україною і НАТО. Перспективи участі України у формуванні Європейської Політики Безпеки і Оборони.	10	15
6	Вплив інститутів громадянського суспільства на політику НБ. Завдання інститутів громадянського суспільства щодо контролю за політикою НБ. Міжнародний досвід щодо контролю за політикою НБ інститутами громадянського суспільства. Функції неурядових дослідних організацій при розробці та впровадженні політики НБ. Функції, принципи, предмет та суб'єкти цивільного контролю за	10	15

	сектором безпеки. Завдання щодо удосконалення демократичного цивільного контролю за сектором безпеки.		
7	Паспорт загрози національній безпеці, (мета розробки, структура, зміст, місце в системі стратегічного управління НБ та роль при розробці Стратегії національної безпеки, структура (ієрархія) загроз загальнодержавного рівня": порушення прав і свобод людини; суспільно-політичній стабільності; соціально-економічному розвитку; міжнародній стабільності та регіональній безпеці; державній безпеці та обороноздатності; навколишньому середовищу; духовним і культурним цінностям).	10	10
	Разом	69	82

8.ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

У 3 семестрі для студентів заочної форми навчання передбачена контрольна робота. Тематика контрольної роботи пов'язана з тематикою теоретичного навчання, але орієнтована на вивчення більш складних завдань. При виконанні контрольної роботи слід керуватися методичними вказівками, де крім загальних вказівок і рекомендацій, наводиться приклади структури роботи. Теми контрольної роботи надаються у додатку до методичних вказівок.

9.МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При викладанні дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачено застосування таких навчальних технологій, як: проблемні лекції; робота в малих групах; семінари – дискусії; мозкові атаки; кейс-метод; ділові та рольові ігри; банки візуального супроводження. Проблемні лекції направлено на розвиток логічного мислення студентів, коло питань теми обмежується двома-трьома ключовими моментами, увага студентів концентрується на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках, використовується досвід закордонних навчальних закладів з роздачею студентам під час лекцій друкованого матеріалу та виділенням головних висновків з питань, що розглядаються. При читанні лекцій студентам даються питання для самостійного розмірковування, на які лектор відповідає сам, не чекаючи відповідей студентів. Така система примушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді. Робота в малих групах дає змогу структурувати практичні заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів. Мозкові атаки – метод розв'язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити якнайбільшу кількість ідей за дуже обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію. Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає можливість наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу. Цей метод присвячений розгляду ситуаційних завдань за темами практичних занять. Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи студента за творчим завданням. Презентація здійснюється в процесі проведення круглого столу за окремими темами. Банки візуального супроводження сприяють активізації творчого сприйняття змісту дисципліни за допомогою наочності у вигляді презентації лекційного матеріалу за всіма темами дисципліни.

Для самостійного вивчення матеріалів курсу студенти використовують методичне забезпечення, яке розміщене на сайті Центру дистанційного навчання університету (<http://moodle.snu.edu.ua/>), доступ до якого провадиться через Інтернет.

10. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

В освітньому процесі використовуються такі види контролю: вхідний, поточний, рубіжний, семестровий контроль.

Вхідний контроль проводиться перед вивченням нового курсу з метою визначення рівня підготовки здобувачів вищої освіти з дисциплін, які забезпечують цей курс. Вхідний контроль проводиться на першому занятті за завданнями, які відповідають програмі попередньої дисципліни. За результатами вхідного контролю розробляються заходи з надання індивідуальної допомоги здобувачам вищої освіти, коригування навчального процесу.

Поточний контроль проводиться на всіх видах занять у вигляді короточасних аудиторних контрольних робіт, електронного тестування на сайті дистанційного навчання і домашніх контрольних робіт для заочної форми навчання. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується для коригування методів і засобів навчання, а також для планування самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обов'язі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою дисципліни. Форма проведення семестрового контролю - письмова, зміст і структура екзаменаційних білетів (тестових завдань) визначені рішенням кафедри. Перелік питань, що виносяться на підсумковий контроль, надається у додатку А.

11. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Таблиця 11.1

Бали оцінки за навчальну діяльність - денна форма, 3 семестр

Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	іспит	Сума
до 10	до 10	до 10	до 10	до 10	до 10	до 10	до 30	100

Таблиця 11.2

Бали оцінки за навчальну діяльність – заочна форма, 3 семестр

Присутність на всіх заняттях	Виконання і захист лабораторних робіт	Виконання і захист контрольної роботи	іспит	Сума
до 20	до 20	до 20	до 40	100

Таблиця 11.3

Шкала оцінювання національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12.МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Методичні рекомендації до виконання контрольної роботи та оформлення її результатів за дисципліною «Євроінтеграція, міжнародне публічне управління та безпека» для студентів заочної форми навчання спеціальності 281 "Публічне управління та адміністрування"/ Укл. Бучнів М.М. – Сєверодонецьк: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2019. – 32 с.

13.ПЕРЕЛІК ДИСЦИПЛІН, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ВИВЧЕННЯ ДАНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік дисциплін наведено у таблиці 13.1.

Таблиця 13.1-Перелік дисциплін, що забезпечують вивчення даної дисципліни

Дисципліни, що забезпечують			Дана дисципліна	
Семестр	Найменування дисципліни	Найменування теми	Семестр	Номер теми
	Державне регулювання економіки та планування розвитку територій;	-	3	усі теми
	Публічна політика	-	2	1,3,5
1	Стратегічне управління	усі теми	2	усі теми

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Філіпенко А.С. Європейська інтеграція України: поточна ситуація, завдання та пріоритети державної політики / А.С. Філіпенко, О.В. Снігир. – Київ. : Національний інститут стратегічних досліджень, 2010. – 63 с.
2. Европейская интеграция: учебник / под ред. О. В. Буториной. – М.: Издательский дом «Деловая литература», 2011. – 720 с.
3. Ткаленко, С.І. Європейський проектний менеджмент [Текст] : навч. посібник / С. І. Ткаленко, Л. П. Петрашко. - К. : КНЕУ, 2014. - 412 с.
4. Ткаленко С.І. Європейський проектний менеджмент [Електронний ресурс] : практикум: навч. посіб. / С. І. Ткаленко ; [редкол.: Д. Г. Лук'яненко (голова) та ін.] ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана", Ф-т міжнар. економіки і менеджменту. - Електрон. текстові дані. - К. : КНЕУ, 2014. - 192 с. (5 екз)
5. Экономика Европейского Союза : учебник / коллектив авторов ; под. ред. Р.К. Щенина. - М. : КНОРУС, 2012. - 560 с.
6. Європейська інтеграційна політика: навч. Посіб. / [А.М. Поручник, В.І. Чужиков, Д.О. Ільницький, О.А. Федірко]; за аг. Ред. д-ра екон. Наук, проф. В.І. Чужикова. – К.: КНЕУ, 2010. – 451 с.
7. Гнатюк М. М. Потенціал політичної суб'єктності Європейського Союзу в сучасній системі міжнародних відносин / М. М. Гнатюк. – Житомир : Рута, 2013. – 316 с.
8. Волес В. Творення політики в Європейському Союзі / В. Волес, Г. Волес. - К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2004. - 871 с.
9. Дзяд О. Спільні політики Європейського Союзу та їх значення для України : навч. посіб. / О.В. Дзяд, О.М. Рудік. - К. : Міленіум, 2009. - 668 с.
10. Європейські принципи державного управління/Пер. з ашл. О. Ю. Куленкової. - К. : Вид-во УАДУ 2000. - 52 с.
11. Європейська інтеграція / уклад. М. Яхтенфукс, Б. Колер-Кох. - К. : Києво-Могилянська академія, 2007. - 394 с.
12. Механізми координації європейської політики: практика державчленів та країн-кандидатів/Н. Енидюк(ред.), А. Новак-Фар, Я. Еонцяж [таін.]. -К. : Міленіум, 2003. - 384 с.
13. Рудік ОМ. Вироблення політики та ухвалення рішень в ЄС : навч. посіб. / О.М. Рудік. - К. : Міленіум, 2009. - 278 с.

Додаткова література

14. Договоры об учреждении Европейских Сообществ // Европейский Союз: прошлое, настоящее, будущее. – М. : Международная издательская группа «Право», 1994. – 390 с.
15. Европейский Союз на пороге XXI века: выбор стратегии развития / под ред. Ю. А. Борко (отв.ред.), О. В. Буториной. – М. : УРСС, 2001. – 471 с.
- 16.Європейська інтеграція: крок за кроком : посібник для журналістів / Д. Кобут, В. Замятин, І. Підлузька та ін. – К. : Фонд “Європа ХХІ”, 2001. – 216 с.
- 17.Європейський Союз. Консолідовані договори / за наук. ред. В. Муравйова. – К. : Port-Royal, 1999. – 206 с.
- 18.Європейський Союз: основи політики, інституційного устрою та права : навч. посіб. – Видавець : Товариство Карла Дуйсберга / упоряд. Ін-т європолітики, Берлін ; наук. ред. В. П'ятницький. – К. : Вид-во «Заповіт», 2000.
- 18.Інституційний і адміністративний потенціал забезпечення процесів європейської та євроатлантичної інтеграції України. – Вип. 31 / за заг. ред. В. П. Горбуліна. – К. : ДП “НВЦ “Євроатлантикінформ”, 2006. – 192 с.

15.ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <http://europa.eu/> - (сайт представлений мовами країн-членів ЄС) Портал Європейського Союзу
2. europa.dovidka.com.ua/ee.html#European_Union - (укр.) Глосарій термінів Європейського Союзу
3. <http://uz.gov.ua/ci/org/ec/agr920207.html> - (укр.) Сторінка “Договір про Європейський Союз” на сайті “Українські залізниці”
4. <http://ec.europa.eu/euro/entry.html> - (на мовах 12 країн-членів ЄС) Євро - грошова одиниця 12 країн-членів ЄС. Все, що необхідно знати про євро
5. <http://ec.europa.eu/citizensrights/> - (англ. версія) Розділ “Офіс офіційних публікацій ЄС” на сайті “Європейська комісія”.
6. http://www.europarl.europa.eu/home/default_en.htm - (на мовах 22 країн-членів ЄС) Сайт “Європейський парламент”
7. http://www.consilium.europa.eu/cms3_fo/showPage.ASP?lang=en - (англ. версія) Сайт “Рада Європейського Союзу”
8. http://ec.europa.eu/index_en.htm - (на мовах 16 країн-членів ЄС) Сайт “Європейська Комісія”
<http://curia.europa.eu/en/index.htm> - (на мовах 22 країнчленів ЄС) Сайт “Європейський Суд Юстиції”
9. <http://www.euro-ombudsman.eu.int/default.htm> - (на мовах 22 країнчленів ЄС) Сайт “Європейський Омбудсмен”
10. http://www.medialaw.ru/laws/other_laws/european/index.htm - (рос.; англ.) Сторінка “Документи Європейського Співтовариства про ЗМІ” на сайті “Право і засоби масової інформації” .

Додаток А

Перелік питань і задач, що виносяться на контрольні заходи

Питання для контролю засвоєння теоретичних знань:

1. Походження й розвиток європейської інтеграції.
2. Причини виникнення перших інтеграційних об'єднань у Європі.
3. Основні договори на шляху становлення Європейського Союзу. Поглиблення євроінтеграції: Договір про ЄС та Договір про функціонування ЄС.
4. Передумови виникнення спільного економічного та валютного союзу у ЄС згідно основоположних договорів.
5. Загальний аналіз інституційної побудови ЄС.
6. Еволюція створення основних органів Співтовариства.
7. Європейська рада
8. Рада міністрів ЄС
9. Європейська комісія
10. Європейський суд
11. Палата аудиторів.
12. Допоміжні інституції ЄС: економічно-соціальний комітет ЄС, комітет регіонів, інші органи Європейського Союзу.
13. Особливості прийняття рішень у ЄС.
14. Проблеми удосконалення процесу прийняття рішень у ЄС.
15. Економічне спрямування горизонтальних політик ЄС.
16. Регіональна політика.
17. Соціальна політика.
18. Конкурентна політика.
19. Секторальні політики ЄС – загальна характеристика.
20. Промислова та підприємницька політики.
21. Економічний вектор науково-дослідної політики.
22. Роль спільної енергетичної політики в економічному розвитку ЄС.
23. Транспортна політика.
24. Сільськогосподарська політика та політика щодо рибальства.
25. Поняття бюджетної політики Європейського Союзу.
26. Принципи формування бюджету та бюджетної консолідації у ЄС.
27. Аналіз ефективності застосування інструментів бюджетної політики у провідних економіках країн ЄС на етапах економічного зростання та спаду.
28. Історія становлення спільної податкової політики в ЄС.
29. Зміни у системі фінансування бюджету Європейського Союзу після схвалення концепції "власних ресурсів".
30. Види податків у Європейському союзі.
31. Проблема гармонізації податкових політик країн-членів ЄС.
32. Особливості оподаткування в окремих країнах ЄС: досвід для України
33. Економічний та монетарний (валютний) союз на прикладі ЄС – загальний аналіз.
34. Еволюція монетарної політики ЄС.
35. Правові засади реалізації та гравці монетарної політики ЄС.
36. Механізми та інструменти реалізації монетарної політики ЄС.
37. Досвід Європейського Союзу у проведенні монетарної політики в кризовий період.
38. Перспективи реалізації монетарної політики ЄС.
39. Передумови та особливості формування спільної торговельної політики ЄС.
40. Трактатування спільної торговельної політики ЄС згідно теорій економічного лібералізму і державного регулювання економіки (дирижизму).
41. Інструменти спільної торговельної політики ЄС.
42. Спільна торговельна політика ЄС щодо країн світу.

43. Формування договірно-правових, політичних та економічних засад співробітництва України та ЄС.
44. «Угода про партнерство та співробітництво».
45. «Концепція адаптації законодавства України до законодавства ЄС».
46. Особливості процесу формування та підписання угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.
47. Порядок денний асоціації Україна – ЄС.
48. Досвід інших держав стосовно реалізації угод про асоціацію з ЄС.
49. Передісторія Угоди про Асоціацію.
50. Політична асоціація та економічна інтеграція.

Питання для контролю ступеня набуття практичних навичок:

1. Цілісність сучасного світу та його різноманіття.
2. Головна мета, об'єкт, предмет та категорії глобалістики: глобальний розвиток, глобальна система, глобальне суспільство, інтеграція, коеволюція, локалізація, інтернаціоналізація, регіоналізація, суверенітет, модернізація, традиціоналізм та ін.
3. Прикладні аспекти глобалістики. Глобальні процеси природного характеру.
4. Вплив глобалізації на культуру сучасного світу (глобальна, масова маргінальна, космополітична, транснаціональна, принципи формування глобальної культурної цілісності).
5. Глобалізація інформаційних процесів. Чинники формування глобального «інформаційного суспільства».
6. Складові інформаційної глобалізації. 7. Інформаційна глобальна політика.
8. Потенціал держави як суб'єкта глобальної інформаційної конкуренції.
9. Геополітичний та гео економічний вимір процесів глобалізації: проблеми взаємовідносин "Північ–Південь" та "Захід–Схід", можливі шляхи оптимізації світового розвитку по осі Північ–Південь, економічна десуверенізація держави.
10. Сутність цивілізаційної парадигми та її основні положення.
11. Співвідношення «цивілізація», «суспільство» та «культура».
12. Типологічні моделі цивілізації та її різновиди.
13. Підходи до класифікації цивілізацій
14. Принципи формування глобальної цивілізації: цілісності світу, системного характеру економічних та соціокультурних відносин країн, зумовленості локальних та глобальних процесів суспільного розвитку.
15. Характерні риси та проблеми сучасного етапу розвитку цивілізації.
16. Предумови розробки сценарію розвитку глобальної цивілізації в умовах глобальних криз.
17. Основні положення концепції «зіткнення цивілізацій» (С. Хантінгтон) та «діалогу цивілізацій» (М. Хаттамі).
18. Поняття, відмінності і переваги стратегії партнерства цивілізацій.
19. Засади стратегії глобального гуманізму.
20. Порівняльний аналіз світових цивілізацій: характеристика вертикальних цивілізацій; Захід і Схід як предмет цивілізаційного аналізу; характеристика горизонтальних цивілізацій.
21. Цивілізаційні відмінності в моделях геополітичної поведінки та забезпечення безпеки країн Заходу і Сходу.
22. Соціокультурні проблеми політичного партнерства та визначальні риси сучасного діалогу культур Політичний простір та політичний час глобального світу.
23. Політичний консенсус у глобальному діалозі цивілізацій.
24. Інтеграційні процеси в Європі.
25. Розвиток ідеї Єдиної Європи та місце в ній України.
26. Сутність ЄС як інтеграційного об'єднання особливого типу.
27. Субсидіарність, солідарність і комунітарне право як інструменти розвитку інтеграційних процесів, гармонізації управлінських систем країн ЄС.
28. Становлення та особливості розвитку відносин України з ЄС. Стратегічне планування політики європейської інтеграції.

29. Підходи щодо дослідження безпеки міжнародних відносин: неореалізм, глобалізм, регіоналізм і конструктивізм.
30. Передумови та доцільність зміни парадигми міжнародних відносин.
31. Переваги використання нормативно-правових інструментів при вирішенні проблем світового співтовариства та труднощі щодо їх запровадження.
32. Предметне поле досліджень глобальної та міжнародної безпеки.
33. Глобальні виклики міжнародній та національній безпеці: конфлікт цінностей; загострення боротьби за ресурси; маргіналізація країн; ерозія державності; поширення зброї масового ураження; міжнародний тероризм; глобалізація криміналу; неконтрольована міграція; виклики інформаційній безпеці; глобальна криза демократії та культурної ідентичності. 6. Міжнародне протиборство та глобальний світовий порядок (геополітичні стратегії США, Франції та Німеччини (1950-1960рр.), Російської Федерації, Китаю; двополюсна та однополюсна модель геополітичних перетворень; трансформації світової політики на поліцентричній основі).
34. Сутність та зміст основних концепцій міжнародної безпеки (колективна безпека, безпека спільноти, загальна безпека, всебічна безпека).
35. Суб'єкти забезпечення міжнародної та європейської безпеки, їх роль, функції, структура.
36. Особливості інтеграції у воєнно-політичній сфері.
37. Міжнародні, регіональні організації та військово-політичні блоки (ООН, ОБСЄ, ЄС, НАТО, ОДКБ) та їх роль у забезпеченні безпечного розвитку людства.
38. Сутність та закономірності економічних та політичних інтеграційних процесів.
39. Етапи (форми) економічної інтеграції (створення зони вільної торгівлі; митний союз; розширення свободи економічних процесів; економічний і валютний союз). 3. Специфіка та етапи політичної інтеграції.
40. Чинники, які гальмують інтеграційні процеси.
41. Генезис та розвиток системи європейської безпеки.
42. Формування загальної зовнішньої політики та політики безпеки на європейському континенті.
43. Розвиток Європейської Політики Безпеки і Оборони.
44. Основні елементи Європейської стратегії Безпеки. Європейська інтеграція як геополітичний орієнтир розвитку України.
45. Україна в стратегічних концепціях НАТО.
46. Хартія про особливе партнерство між Україною і НАТО.
47. Перспективи участі України у формуванні Європейської Політики Безпеки і Оборони
48. Концептуальні підходи щодо забезпечення національної безпеки.
49. Правові основи та принципи політики національної безпеки (політики НБ). 3. Суб'єкти політики НБ, їх завдання та повноваження Чинники, які визначають особливості політики НБ та її основні завдання.
50. Воєнна політики, її мета та функції. Вплив інститутів громадянського суспільства на політику НБ.
51. Завдання інститутів громадянського суспільства щодо контролю за політикою НБ.
52. Міжнародний досвід щодо контролю за політикою НБ інститутами громадянського суспільства.
53. Функції неурядових дослідних організацій при розробці та впровадженні політики НБ.
54. Функції, принципи, предмет та суб'єкти цивільного контролю за сектором безпеки.
55. Завдання щодо удосконалення демократичного цивільного контролю за сектором безпеки.
56. Цілі, завдання та критерії стратегічного управління у сфері національної безпеки (стратегічного управління НБ).
57. Суб'єкти стратегічного управління НБ. Об'єкти стратегічного управління НБ.
58. Політичне, адміністративне та військово-стратегічне управління НБ.
59. Ситуаційне та системне стратегічне управління об'єктами національної безпеки.
60. Місце та роль концепцій, доктрин та стратегій при стратегічному управлінні НБ.